

Šifra kandidata:

--

Državni izpitni center

M 2 1 2 5 3 1 1 2

JESENSKI IZPITNI ROK

FILOZOFIJA

≡ Izpitna pola 2 ≡

Esej

Petek, 27. avgust 2021 / 120 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Konceptna lista sta na perforiranih listih, ki ju kandidat pazljivo iztrga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola vsebuje 15 esejskih naslovov, od katerih izberite enega. Esej naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 22.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri esej naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi esej, ki ste ga pisali.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.

Pišite v izpitno polo z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pred esejem prepisite številko in naslov eseja, ki ste ga izbrali. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

Konceptni list

Empty rectangular box for writing.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

Konceptni list

Empty rectangular box for writing.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v eseju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretne primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V eseju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem, pri čemer se od zdravorazumskega premisleka poskusite dvigniti do filozofskega mišljenja, ki premisli tudi **izhodišča posameznega pogleda**.

Vprašanje stvarnosti

1. Razpravljajte o trditvi: Svobodna volja je iluzija, saj vesolju in človekovi zavesti vladajo enaki zakoni.
2. Razpravljajte o trditvi: Temeljno človekovo občutje v nesmiselnem svetu je tesnoba.
3. Razpravljajte o trditvi: Sleherno gibanje, spreminjanje ali minevanje je zgolj iluzija, kar ni iluzija, je ena nespremenljiva in večna bitnost.

Vprašanje spoznanja

4. Razpravljajte o trditvi: Človek ne more spoznati samega sebe, saj se z vsakim korakom spoznavanja sam spreminja. Zato zanj velja, da samemu sebi nujno ostaja tujec.
5. Razpravljajte o trditvi: Edina pot do gotovega spoznanja je radikalni dvom: samo tisto, v kar ni smiselno dvomiti, lahko imamo za resnično.
6. Razpravljajte o trditvi: Brez pomoči izkustva ne more naš razum prav ničesar vedeti o stvarnem obstoju nečesa oziroma o dejstvih.

Vprašanje morale

7. Razpravljajte o trditvi: Ko se sprašujemo o tem, kaj narediti, da bomo ravnali prav, se ne bi smeli osredotočiti na vprašanje, ali nas bo nameravano dejanje osrečilo. Osredotočiti bi se morali na to, ali bo dejanje storjeno iz dolžnosti.
8. Razpravljajte o trditvi: V življenju ne bomo uživali in ne bomo srečni, če ne bomo živeli razumno.
9. Razpravljajte o trditvi: Ne obstaja nobena razlika med naslednjima sodbama: »Čokolada je boljša od vanilje.« »Poštenost je boljša od nepoštenosti.«

Posameznik in skupnost

10. Razpravljajte o trditvi: Ljudje nismo po naravi niti zgolj sebični niti zgolj altruistični. Kakšni smo, je v veliki meri odvisno tudi od vrste politične ureditve, v kateri živimo.
11. Razpravljajte o trditvi: Temeljno merilo pravičnosti države je, v kolikšni meri zagotavlja javni interes oziroma interes vseh državljanov.
12. Razpravljajte o trditvi: So področja, kjer oblast nima kaj početi, razen tega, da ščiti ta področja pred posegi oblasti.

Filozofija religije

13. Razpravljajte o trditvi: Samo mistično izkustvo je lahko dokaz za božje bivanje. Vendar je povsem subjektivno in neupovedljivo.
14. Razpravljajte o trditvi: Prav nič bolj smiselno ni trditi, da je Bog modre ali zelene barve, kot trditi, da je pravičen ali nepravičen. (Voltaire)
15. Razpravljajte o trditvi: Ni res, da je človek nastal po božji podobi. Drži ravno nasprotno: Bog je nastal po človekovi podobi.

Lined writing area with 20 horizontal lines.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

Prazna stran